

הגישה לתורה

שיחת הרה"ג זלמן ברוך מלמד לפרשת בהעלותך

אפשרות להשלים קרבן פסח • כגודל הקלקול כך גודל התיקון • מעלת התורה שמתאימה לכולם • תלמיד חכם – תורה דיליה • הדרך לקניין תורה • הגישה לתורה מתוך 'אשר בחר בנו' • הכרת הסגולה וסלידה ממעשים רעים • אחריות בני התורה לתיקון הדור • דברי חיזוק לבני הישיבה בקביעות התפילה בישיבה ושקידת התורה

אפשרות להשלים קרבן פסח שהוא יסוד האמונה

בפרשת בהעלותך מופיעה פרשת פסח שני. אנשים שהיו טמאים לנפש אדם או מי שהיה בדרך רחוקה ולא יכלו לעשות את הפסח במועדו, יש תשלומים ויש תיקון, יש פסח שני. זהו אחד המקורות לכך - יש אפשרות לתיקון לדברים שאי אפשר היה לקיים אותם באונס או אפילו במזיד.

קרבן פסח הוא יסוד האמונה, לכן באו אותם אנשים ואמרו שלא יכלו לעשות הפסח וחפשו אפשרות לתקן. בחגים אחרים גם כן יש מצוות עליה לרגל וקרבן חגיגה, ולא באו אנשים טמאים וחפשו אפשרות לתיקון הדבר, אלא דווקא בקשו לתקן בקרבן פסח שהוא קרבן שכל עם ישראל חייבים בו, קרבן שמבטא את יסוד האמונה, את יציאת מצרים. אמנם, אונס רחמנא פטריה. אנשים טמאים אלו לא רק אנשים שנטמאו למתים, מדובר גם באנשים שהיו בדרך רחוקה והיו מעוכבים,

יש בזה גם משהו רוחני, כאילו מן שמיא עיכבו אותם. זאת אומרת, יש להם בעיה שהם אינם יכולים לבטא את האמונה שלהם במצווה שמביעה את שורש ועומק האמונה. הם לא יכולים לתת ביטוי לגודל אמונתם. יש להם איזה קלקול, טומאה רוחנית, ריחוק מסוים מהקודש. היו בדרך רחוקה וצריכים תיקון. ויש ללמוד מזה כמובן דוגמא כבנין אב למצבים שאנשים נאלצים ומעוכבים מלעלות ולהתקדם, יש תיקון לזה וצריך להיות ערניים שצריך לתקן.

כפי גודל הקלקול כך גודל התיקון

הזוהר בפרשתנו (בהעלותך קנ"ג ע"א) אומר, שיש מדרגות בקלקולים, מדרגות בטומאה, מדרגות בכלוך ובזוהמא רוחנית, ויש דרכי טהרה שאפשר ללמוד מדיני הגעלת כלים.

כלים שהתלכלכו באיסורים בקר, אפשר לשטוף אותם ולהחזיר אותם לשימוש. כלים שבלעו איסור חם - צריכים הגעלה. כלים שבלעו באש - "כֹּל דְּבָר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ" (במדבר לא, כג) - צריך לעשות להם ליבון. יש בזה מדרגות, יש ליבון קל, שהקש נשרף כשנוגע בכלי שליבנו אותו. ויש ליבון כבד, שזה ליבון שבו כל הכלי מתאדם והוא פולט לחלוטין את כל מה שנבלע בו. סדר התיקון בכלים הוא כבליעה כך הפליטה, כך אותו הדבר באדם בעצמו. יש פעמים שהלכלוך הרוחני, הקלקול הרוחני של האדם הוא חיצוני, ומספיק לעשות שטיפה טובה שמנקה בקר, לא צריך בחם. ויש פעמים שהמצב הוא כזה שיש בליעה יותר עמוקה, אדם עשה עבירות בהתלהבות, באש פנימית, בחום פנימי וצריך אז הגעלה, צריך בחום פנימי גדול לטהר את הנפש, מתוך אהבת ה' גדולה. יש פעמים שהבליעה של טומאת הנפשות היא עוד יותר קשה, יצר הרע קבע את משכנו בתוך האדם, וחוזר ומפתה את האדם הרבה, צריך פה תיקון הרבה יותר גדול ושורשי, וצריך כנגד כל אשר היה באש להעביר באש. מה היא האש הזאת - אש התורה, כפי שכתוב: "הֲלוֹא לֹה דְּבָרֵי כְּאֵשׁ נָאֵם ה' (ירמיהו כג, כט).

התורה גם נמשלה למים: "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיהו נה, א) ואין מים אלא תורה, כלומר התורה מטהרת. לימוד התורה יכול לסלק את טומאת הנפש, הוא מטהר מהקלקולים היותר גדולים. מעשים שאפילו קורבנות לא מכפרים, התורה וגמילות חסדים מכפרות (על פי מסכת ראש השנה יח). לימוד התורה יש בו תיקון מושלם, הוא מתקן את האדם תיקון מלא. התורה יכולה להילמד באש של התלהבות, באש של קודש. התורה יכולה להילמד באהבה בנעימות גדולה מאוד שזה בחינה אולי של מים. יש לתורה את שתי התכונות האלה. היום כשבית המקדש איננו קיים, אי אפשר לכפר על העוונות בקורבנות, אבל יש להם כפרה בלימוד התורה.

מעלת התורה שמתאימה לכולם

אנחנו נמצאים עדיין בהמשך ימי התשלומים של חג השבועות חג מתן תורה. כשבית המקדש היה קיים, אם לא הספיקו להקריב קורבן של חג השבועות, קרבן חגיגה, היו יכולים לעשות תשלומים בשישה ימים אחרי החג.

אני רוצה ללמוד את דברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה ג, א) על מצוות תלמוד תורה:

בשלשה כתרים נכתרו ישראל, כתר תורה, וכתר כהונה, וכתר מלכות. כתר כהונה זכה בו אהרן, שנאמר: "וְהִתְהַלַּח לְפָנַי וְלִצְוֵי אֶתְרִי בְּרִית כְּהֵנָּה עִוְלָם" (במדבר כה, יג). כתר מלכות זכה בו דוד, שנאמר: "זָרְעוּ לְעוֹלָם יְהִי וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי" (תהילים פט, לז). כתר תורה הרי מונח ועומד ומוכן לכל ישראל, שנאמר: "תּוֹרַת צְדָקָה לָנוּ מִשֶּׁה מוֹרֶשֶׁת קְהֵלֶת יַעֲקֹב" (דברים לג, ד), כל מי שירצה יבא ויטול. שמא תאמר שאותם הכתרים גדולים מכתר תורה, הרי הוא אומר "בֵּי מַלְכִים וּמְלָכִים וְרוֹזְנִים וְחֻקֵּי צֶדֶק, בֵּי שְׁרִים וְשָׂרִים" (משלי ח, טו–טז), הא למדת שכתר תורה גדול מכתר כהונה וכתר מלכות.

היה אפשר לחשוב שכתר כהונה עולה על כתר תורה הואיל וזוכים בהם רק הכהונים, לעומת כתר תורה שכל אחד יכול לזכות בו. וכן כתר מלכות שזכה בו רק דוד המלך וזרעו אחריו, זה כתר מיוחד מאוד שלא כל אחד יכול לזכות בו, והוא יותר מכתר תורה. מלמד אותנו הרמב"ם שכתר תורה גדול מכולם, כי "בי מלכים ימלוכו" - בי זו התורה, היא הקובעת את סדרי המלוכה, ואת סדרי הכהונה. מי שמכתיר את המלך יותר חשוב מהמלך, הוא קובע מי המלך. מי שקובע את מצוות הכהונה ואת סדרי הכהונה, הוא בעל הבית על הכהונה. התורה היא למעלה מהכהונה, והעוסק בתורה הוא התורה. מי שלומד תורה הוא נהיה תורה, הוא במדרגה שיש לו כתר תורה, וכתר התורה גדול מכל הכתרים.

מעלת התורה שהיא מתפשטת לכולם, וכולם יכולים לזכות בה. זה לא חיסרון, זו מעלה של התורה. הרב אומר שהפילוסופיה מוגבלת לעומת האמונה. פילוסופיה מתאימה רק לאנשים עם כשרונות גדולים, ולעומת זאת לאמונה יכולים להתקשר כל האנשים, גם אלו שאין להם כשרונות, יכולים להיות מאמינים. במבט החיצוני אפשר לחשוב שהאמונה היא פחות מהפילוסופיה, כי הפילוסופיה היא אריסטוקרטית, היא רק למיוחדים, והאמונה היא לכולם, כולם יכולים להיות מאמינים, היא דבר השווה לכל נפש, בגלל שיש לה מכה משותף נמוך. אך לא כן הדבר, זו גדלותה של האמונה שהיא יכולה להתפשט ואינה מוגבלת, ולכן היא נכנסת בחורים ובסדקים. דבר שהוא מגושם לא יכול לחדור ולעבור ולהיכנס בכל הפינות ובכל המקומות הצרים ביותר. דבר שהוא מופשט הוא ענק ובלתי גבולי, וכיון שהוא כזה גדול אין שום דבר שמגביל אותו. זו מדרגתה של התורה, וזו גדלותה של התורה שהיא שווה לכל נפש עד כדי כך שאפילו ממזר שלמד תורה נמצא במעלה מיוחדת. אמרו חכמים ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ. כהן גדול נכנס לפני ולפנים ביום הכיפורים, ממזר אמנם פסול, אבל אם הוא תלמיד חכם, ואפשר להציל רק אחד משניהם, מצילים קודם ממזר תלמיד חכם, ואחר כך כהן גדול. תלמיד חכם קודם גם למלך

שאינו תלמיד חכם, תלמיד חכם קודם לכולם (סוף מסכת הוריות). כך כותב הרמב"ם (הלכה ב):

אמרו חכמים: ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, שנאמר: "יִקְרָה הָיָא מְפַנְיָנִים" (משלי ג, טו), יקרה היא מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים.

התורה היא עליונה, היא מרוממת את האדם, ובגלל היותה עליונה ורוחנית מאוד, הפגם האישי שיש באדם כמו ממזר, לא יכול לפגוע בה. התורה היא מעל המציאות. ממזר לא יכול להיות כהן, הוא פסול לעבודה, אבל תלמיד חכם הוא יכול להיות, כי התורה היא עליונה, ואי אפשר לפגום אותה. היא אש שמעל הגבולות, ומי שמתחבר אליה הוא נעשה במדרגתה עד כדי כך שהתורה נעשית דיליה.

מדוע תלמיד חכם שמחל כבודו מחול?

הגמרא אומרת במסכת קידושין (לב). שתלמיד חכם שמחל על כבודו כבודו מחול, כי התורה נעשית דיליה. באמת איך יכול להיות שתלמיד חכם ימחל על כבודו? הרי זה לא כבודו האישי. לא מכבדים תלמיד חכם מפני הצד האישי שלו, מכבדים אותו מפני שהוא למד תורה, מפני שהוא נושא את התורה עליו, כעין הדוגמא שמי שהולך עם ספר תורה ויקומו בפני הספר, והוא יגיד 'שבו', מה זה שייך? לא קמים בשבילו, קמים בשביל הספר, כך גם תלמיד חכם יש לו תורה בתוכו, ואיך הוא יכול למחול על כבוד התורה?

בכל מקום שנזכר כבוד תלמיד חכם נזכר כבוד תורה. הרצי"ה היה מדגיש שלא מכבדים את התלמיד חכם, אלא מכבדים את התורה. הגמרא במסכת מגילה (ג): אומרת לגבי הספד על תלמיד חכם במועד - 'כבוד תורה עדיף' מפני שלכבוד תלמיד חכם זה כבוד התורה.

למרות זאת מחדשת לנו הגמרא בקידושין, שתלמיד חכם שמחל על כבודו כבודו מחול, ולכאורה איך הוא יכול למחול? התשובה היא שתלמיד חכם יכול למחול

על כבודו כי התורה מתעצמת בו, והוא והתורה חד הוא, התורה זה הוא, והתורה מוחלת על כבודה. זה לימוד גדול על החיבור בין האדם ובין התורה. תלמיד חכם הוא לא חמור נושא ספרים, או מאגר של מידע בראשו, אלא הוא והתורה נהיים מציאות אחת.

הדרך לקניין תורה

הרמב"ם מלמד אותנו (שם הלכות ח-ט), שכדי להיות תלמיד חכם צריך מידות טובות:

התורה לא מצויה בגסי הרוח, ולא במי שמרבה בסחורה והולך מעבר לים, אלא בענווים כי דברי תורה נמשלו למים.

ממשיך הרמב"ם (שם הלכה יב):

אין דברי תורה מתקיימין במי שמרפה עצמו עליהן, ולא באלו שלומדין מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה. אמרו חכמים דרך רמז: "זאת התורה אדם פי ימות בְּאֵהָל", אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באהלי החכמה.

אפשר להבין בפשט - התורה גדולה ועמוקה ואם אדם לא ישקיע את כל הכוחות שלו בתורה, לא יצליח לגדול ולכן דברי התורה לא יכולים להתקיים במי שמרפה עצמו עליהם. מי שלומד ועוסק בתעסוקות נוספות אפילו קצת תעסוקות נוספות, לא יוכל לזכות בתורה. אדם שרוצה לזכות בתורה חייב לשקוע בה, ולשכוח את כל הדברים האחרים. להמית עצמו עליה היינו שהכול מת חוץ מהתורה, כמו שיש ביטוי שאדם אומר 'אני מת לאכול', זאת אומרת, הוא מתכוון כנראה שכל הדברים האחרים בטלים חוץ מהאוכל.

אך העומק של הדברים הוא שהתורה היא גדולה לא רק בכמות ובעומק השכלי המחשבתי, אלא בהיותה במדרגה אלוקית עליונה, וכדי לקנות את התורה, צריך

להיות מותאם למדרגתה של התורה. אם אדם 'גם' לומד תורה, הוא לא מבין באמת את המדרגה שלה, כי התורה היא הופעת ריבונו של עולם, היא תורת ה'. כשאדם הולך להיפגש עם דבר ה', הוא מוכרח להתבטל אל דבר ה'. אי אפשר לקבל את דבר ה' בלא הכרת הגודל של הדברים, ובלא שמרגישים ביטול כלפי רצונו של ריבונו של עולם הנאמר בתורה.

צריך לגשת בגישה נכונה אל התורה, מברך בתורה תחילה, ומבין את ערכה הגדול של התורה 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו'. להתייחס לתורה כתורה של ריבונו של עולם, להרגיש ביטול כלפי דבר ה' ואז שום דבר אחר לא יכול להיות בעל ערך לעומת לימודה של התורה. זו הכוונה שהתורה לא מתקיימת במי שמרפה עצמו עליה, היא לא רק דבר חיצוני טכני שאדם רוצה גם ללמוד וגם לעשות דברים אחרים, אלא להבין שהתורה היא עליונה ואלוקית, ולפי מעלתה צריך להקדיש את כל הכוחות אליה.

הרמב"ם ממשיך (שם הלכה יג):

אף על פי שמצווה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה. לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחת מהן בשינה ואכילה ושתייה ושיחה.

קניין תורה צריך להיות מוחלט. מי שרוצה לזכות בכתרה של תורה צריך להתמסר אליה התמסרות מלאה. אם אדם אומר לעצמו אני אלמד תורה חוץ מיום אחד בשנה, זו לא התמסרות מלאה, צריך ביטול גמור. אם ההתמסרות לא שלימה חסר משהו בהתקשרות אל עניינה של התורה.

הגישה לתורה מתוך 'אשר בחר בנו'

הלימוד המיוחד שלמדנו בבית המדרש שלנו הוא הגישה לתורה מתוך הכרת ערכם וסגולתם של ישראל. מורנו ורבינו הרצ"ה היה משנן לנו תמיד את דברי הגמרא שארץ אבדה מפני שלא בירכו בתורה תחילה (נדרים פא.), הכוונה שלא בירכו את הברכה הראשונה שמברכים כשעולים לתורה: 'אשר בחר בנו מכל

העמים ונתן לנו את תורתו'. זאת אומרת, אנשים ניגשים לתורה בלי הכרת הבחירה האלוקית שהקב"ה בחר בנו. ההכרה הזאת נותנת משמעות לתורה. המהר"ל בנצח ישראל בפרק י"א מדבר על זה, שאחד הדברים המייחדים את ישראל זה שהקב"ה נתן לנו תורה שהיא מתאימה לטבע האלוקי של ישראל. הקב"ה בחר בנו מכל העמים וטבע בנו טבע עליון אלוקי שהוא המאפשר לנו להיות עוסקים בתורה, כי התורה היא עליונה אלוקית וכדי לעסוק בה צריכים להתאים לה. כדי להתאים לה, צריך נשמה מיוחדת, עליונה, אלוקית, שמתאימה לתורה האלוקית.

השורש הזה היה כבר טבוע בסגולה שנמשכת מאדם הראשון, כפי שאומר הכוזרי, שאחר כך נשתלשלה והתגלגלה הסגולה אל האבות ואל הבנים, והתעצמה בבחירה האלוקית הכלל ישראלית ביציאת מצרים ובמתן תורה. כשאדם ניגש אל התורה מתוך הכרת הערך הסגולתי, מתוך תחושה של קשר פנימי, הכרה פנימית, מתוך הכרת הגודל של עניינה של תורה, שריבונו של עולם רומם אותנו כדי שאנחנו נוכל לזכות בלימודה של התורה, ולקבל את התורה - אז כל קבלת התורה נעשית יותר עוצמתית, יותר פנימית, יותר קשורה אלינו, ומתחברת אל המציאות שלנו.

זה כמובן גם מחדד את החריפות של מי שחס וחלילה לא שוקד על התורה, שלמרות שיש לו טבע פנימי אלוקי שהקב"ה טבע בו, הוא לא נוהג כמי שנבחר כדי להיות מחובר אל התורה - אז הפגם הוא נורא. אם הקב"ה הטביע בנו סגולה אלוקית עליונה והיא לא יוצאת מן הכוח אל הפועל, זה מחריף את החומרה של ביטולה ושל אי קיומה של תורה מצד אחד, ומגדיל את עניינה של שקידת התורה שהיא מתאימה לנו מצד שני. אנחנו עוסקים בדבר שהוא תואם את הנפש האלוקית שלנו.

הכרת הסגולה וסלידה ממעשים רעים

הזכרנו כמה פעמים בשבתות האחרונות, שאל יעלה על הדעת שמכיוון שאנחנו מסתכלים באופן חיובי על כל עם ישראל, למרות שחלקים מעם ישראל הם לא שומרי תורה ומצוות, וחלקים אחרים הם לא רק לא שומרים אלא מתנכרים ועוזבים וכאילו במזיד, שאנחנו לא רואים בחריפות את עזיבת התורה והמצוות. לא כן הדבר, אלא להיפך. ההסתכלות שלנו על האחדות של עם ישראל ועל הצורך לשמור על האחדות, היא מפני ההכרה שעם ישראל הוא עם אלוקי, ולכל אחד מעם ישראל יש נשמה אלוקית. אף על פי שהיא עטופה בתוך הרבה קליפות אבל בפנים יש נשמה אלוקית.

היעלה על הדעת שאם יהלום יקר מאוד יתלכלך בכללך הכי לא נעים, האם נזרוק אותו לפח? אפשר לוותר על היהלום הזה? צריכים לחפש את הדרך, ללבוש כפפות, לשים מסיכה, לחפש את הדרך, אבל לטפל ביהלום! לא מוותרים על יהלום כזה, כמה שהוא יהיה מלוכלך. וזה המצב של יהודי שבפנים יש לו נשמה אלוקית וההתנהגות שלו היא ירודה, איומה ונוראה. הנשמה האלוקית נשארת בתוכו, היא לא יוצאת, אי אפשר להפקיע את הסגולה האלוקית שישנה בתוך האדם. לכן אין ברירה, אי אפשר להיפרד מכלל ישראל, ומצד שני בלתי אפשרי להתקרב אל כל הלכלוך הזה. לכן צריך למצוא את הדרכים איך להיות מחובר מצד אחד אל היהלום הפנימי, ומצד שני איך להדוף ולנקות ולמרק את הקלקולים החיצוניים שנמצאים בו. ההכרה הזאת שיש באדם סגולה אלוקית, היא מחריפה את הכאב על הקלקולים.

אם אנחנו רוצים לחבק את כל עם ישראל מפני שכל עם ישראל עם סגולה, זה לא ממעיט את הזעזוע, אלא להיפך בגלל שאנחנו מכירים את הסגולה, זה נהיה עוד יותר מזעזע. הדבר הזה שהסגולה האלוקית הזאת היא כל כך מלוכלכת, כל כך פגומה, גורמת איזה מיאוס בקליפות החיצוניות שלה, זה מחדד את החריפות של הכאב ולא ממעט את החריפות. יש כאן מציאות מאוד מורכבת אבל זו

המציאות. אם עבדים הולכים יחפים - לא נורא, אבל אם שרים הולכים יחפים, אם נשמה אלוקית עטופה בקלקולים כאלה, זה דבר נורא.

יש כאלה שלא יכולים להחזיק את המורכבות הגדולה הזאת, הם לא יכולים לראות את הקלקולים והם זורקים את היהלום. ויש כאלה שהאור של היהלום הוא כל כך חזק עד שהם לא רואים את הלכלוך, זה גם כן משהו לא בריא בטבע של האדם, שאין לו רגישות והוא מתעלם מהלכלוך ולא מרגיש אותו. צריך להרגיש את שתי התחושות האלה, שתהיינה שתיהן קיימות בצורה הבריאה.

זו ההסתכלות האמיתית על המצב של האנשים הרחוקים מתורה ומצוות. מצד אחד כאב נורא, חלק מהדברים זה באמת בגלל שהם תינוקות שנשבו, והחומרה של הלכלוך מתקפה קצת אבל לא יורדת לחלוטין, כי אונס רחמנא פטריה, אבל מצד שני כל מעשה של קלקול, עושה טומאה בנפש, עושה קלקול. חייבים תמיד לאחוז בשני הצדדים גם יחד, מצד אחד לזכור את הסגולה ומצד שני לראות את החריפות הנוראה של המעשים המנוגדים לתורה ולמצוות.

אחריות בני תורה לתיקון הדור

הכרת הסגולה נותנת לנו חיוב מיוחד, חיבור מיוחד אל התורה. הזכיר היום הרב פישר את דברי חכמים על "פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה" כאילו היה תירוץ לגולים בבבל, ארץ ישראל גרמה לנו עבודה זרה ועכשיו בבבל התנקינו מעבודה זרה, ואיך נחזור לארץ ישראל, ואנחנו מפחדים מהחטא הזה שיחזור... אבל יש ביקורת בשיר השירים על שכנסת ישראל אומרת "פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה" - אני לא רוצה לחזור. צריך לדעת לא להישאר בבבל. לא נרחיב עכשיו לבאר איך נגרם המצב הזה שדווקא בתקופה הזאת בחזרה לארץ ישראל בדורות האחרונים שאנחנו מתקרבים יותר ויותר לימות המשיח, המציאות היא כל כך נפולה וירודה ויש כל כך הרבה קלקולים ורחוקים.

אנחנו בארץ ישראל לא רואים את כל הקלקולים. בחוץ לארץ יש נישואי תערובת, וירידות רוחניות כהנה וכהנה לעומת מה שיש כאן בארץ ישראל. זה

מחייב את כל מי שמבין את החומרה של המציאות הזאת, להיות למאורות גדולים, להקים מתוכנו כוחות כאלה רוחניים שמצליחים לעשות מהפך ושינוי בהידרדרות הזאת. לעצור את זה ולהפוך את הדור הזה לדור של תשובה. לא של תשובה קטנה, אלא של תשובה עם אמונה גדולה. דור שמקיים מצוות בין אדם לחברו, בין אדם למקום, ובין אדם לעמו, ובין אדם לארצו.

דברי חיזוק לתלמידי הישיבה בקביעות התפילה בישיבה ושקידת התורה
לכן אני עוד פעם רוצה לזרז למזורזים, שכמותכם ירבו בישראל. אני יודע שאתם מזורזים אחרת לא היה טעם לפנות אליכם, אבל אני חושב שאנחנו חייבים להיות עוד יותר טובים, ועוד יותר שוקדים בתורה, ולהפוך את התקופה הזאת שאנחנו נמצאים בה אחרי חג השבועות לחודשיים של קיץ, שלמרות החום ולמרות כל ההפרעות והחתונות, שיהיו חודשיים של שקידה, איש לרעהו יאמר חזק.

בצאת חג השבועות, דיברנו על מהלך חדש שצריך להיות בישיבה, שכולם יהיו יחד בתפילה. ב"ה ההתחלה טובה, אבל צריך עוד לשפר. אחרי שדיברתי על כך, באו כמה אנשים ואמרו לי אנחנו מתפללים ותיקין, והמון תירוצים יש, למה לא להתפלל עם הישיבה. פלוני יותר מהדר לקום מוקדם ואחר מהדר לקום מאוחר... אני לא מסכים לשום אפשרות, רק בישיבה. זה המקום הכי טוב להתפלל, יותר טוב מותיקין, יותר טוב ממאוחר, יותר טוב מהכול. ואחר כך להתחיל את היום עם לימוד של יראת שמיים, ומתוך "ראשית חכמה יראת ה'", יבוא לימוד התורה. צריך להגיע לידיעת מסכת נדרים על בוריה עד סוף הזמן. בזמן הבא כבר נלמד בע"ה מסכת אחרת. אם לא משקיעים לא מגיעים לידיעה.

אני מציע שכל אחד שרוצה זירוז, בתחילת כל יום יקרא את ההלכות הללו של הרמב"ם, זה יעזור לו עד הערב, מחר בבוקר יקרא עוד פעם, אם הוא רוצה לגוון, ייקח את הלכות תלמוד תורה שבשולחן ערוך יורה דעה (סימן רמ"ו) ויקרא כמה הלכות. שם כתוב שאין משיחין בבית המדרש אלא בדברי תורה ואפילו מי שנתעטש אין אומרים לו לרפואה. כשהייתי בחור צעיר, כבן 17, הייתה לנו חברותא בערב, היינו בכרם ביבנה שנה ראשונה, לא היה ראש ישיבה ומשגיח,

רק ישבנו עשרה חבר'ה ולמדנו. אז כדי לשקוד בערב בסדר, לפני התחלת הסדר, הוצאנו את השולחן ערוך יורה דעה (סימן רמ"ו, יז), ולמדנו אין משיחין בבית המדרש אלא בדברי תורה ואפילו מי שנתעטש אין אומרים לו לרפואה. יש מחלוקת בין הש"ך והט"ז אם היום שלא כל כך מדקדקים, אם מותר להגיד לרפואה או אסור להגיד לרפואה, אז בזה נשארנו בספק איך לעשות. חוץ מזה לא נשאר שום ספק שרק לומדים. זה עזר עד סוף הסדר. למחרת עוד פעם למדנו את הדברים. זו עצה מתוך ניסיון.

אז בע"ה שתהיה לנו תקופה של עלייה בתורה, שקידה בתורה ושל סייעתא דשמיא.

השיחה נמסרה בשנת התשס"ח

לקבלת שיחה שבועית במייל או בווטסאפ,

שלחו הודעה לכתובת bogrim@yeshiva.org.il, או למספר 0547881227

ניתן לצפות בשיחה באתר ישיבה - www.yeshiva.org.il

השיחה השבועית משודרת בשידור חי במוצאי שבת, כשעה לאחר צאת השבת

ניתן להאזין בשידור חי גם דרך חיוג לטלפון 02-6643149 שלוחה 11

